

Mezinárodní vědecká konference k teoretickoprávním souvislostem vstupu suverénního státu do EU

Miloš Večeřa*

Ve dnech 28.–30. března 2001 se ve slovenských Piešťanoch konala mezinárodní vědecká konference na téma „Teoretickoprávne súvislosti vstupu suverénneho štátu do Európskej únie“ pořádaná Ústavem státu a práva Slovenské akademie věd v Bratislavě.

Konference se zúčastnili zástupci všech právnických fakult Slovenské i České republiky, z polské Lodži a Čenstochové, z univerzity v Bernu a z univerzity ve švédském Lundu, dále vědečtí pracovníci z Ústavů státu a práva Slovenské akademie věd, Akademie věd ČR a maďarské akademie věd, pracovníci některých slovenských ústředních orgánů státní správy a Ústavního soudu SR a pedagogičtí pracovníci některých dalších neprávních vědních oborů (politologie a mezinárodní vztahy).

První den jednání konference odeznělo celkem šest referátů v blocích vždy po třech referátech spolu tématicky spojených, po nichž pak následovala neformální diskuse. Konferenci zahájil nově jmenovaný ředitel Ústavu státu a práva SAV v Bratislavě JUDr. Jozef Vozár, který poukázal na aktuálnost tématu konference v období, kdy se přidružené země připravují ke vstupu do EU. V prvním vystoupení se dr. Eduard Bárány (místopředseda ÚS SR a bývalý ředitel Ústavu SaP SAV) zabýval projevy fragmentace suverenity v dnešní postmoderní situaci a v souvislosti se vstupem do EU. V navazujícím referátu se prof. Jiří Boguszak (PrF UK Praha) zabýval odlišným cha-

rakterem práva EU, ve kterém jsou ve větší míře zastoupeny normy finální, a dělbou kompetencí mezi ES a členskými státy. Doc. Miloš Večeřa (PrF MU Brno) pak charakterizoval vztah legality a demokratické legitimacy v podmínkách evropské integrace, analyzoval subjekty legitimacy veřejné moci v EU a konstatoval příčiny deficitu demokracie orgánů EU. V dalším bloku nejprve dr. Krzysztof Skotnicki (PrF univerzity v Lodži) charakterizoval situaci Polské republiky usilující o vstup do EU z hlediska změny polské Ústavy z roku 1997. Návazně prof. Jozef Prusák (děkan PrF trnavské univerzity) nejprve charakterizoval problematiku suverenity státu a tendence expanze národního práva, které je výrazem této suverenity. Evropská integrace přináší zcela nové situace a problémy, zejména pokud jde o aproximaci a integraci evropského práva. Na závěr odpoledního programu prof. Ján Azud (FPV MV UMB Banská Bystrica) rozebral některé mezinárodněprávní otázky vstupu SR do EU, zejména tendence právní povahy statutu ES/EU v dalším vývoji směrem k těsnější integraci v podobě blížící se buď k federaci či konfederaci.

V dopoledním programu následujícího dne se nejprve dr. Witold Brodziński (PrF univerzity v Lodži) zabýval vztahem polského vnitrostátního práva a práva EU po novele polské Ústavy v roce 1997. Dr. Jaroslav Vondráček (PrF univerzity v Bernu) pak velmi plasticky ukázal vývoj vztahů mezi EU a Švýcarskem

* Doc. JUDr. et. PhDr. Miloš Večeřa, CSc., Katedra právní teorie Právnické fakulty Masarykovy univerzity, Brno

po roku 1992, kdy byla navázána vzájemná politická spolupráce, až do roku 2000, kdy byly uzavřeny další bilaterální smlouvy jako specifický atypický způsob „integrace“. Dr. Imrich Kanárik (PrF UPJŠ Košice) pak kriticky charakterizoval novelizaci Ústavy SR z hlediska jejího vlivu na suverenitu SR. V dalším dopoledním bloku nejprve dr. Ivan Halász (PrÚ MAV v Budapešti) konstatoval dilemata národní suverenity a integrace z hlediska ústavního práva Maďarské republiky. Zabýval se i zvláštním statutem zahraničních Maďarů, který jim dává řadu výhod, ale je obtížně slčitelný s eurointegrací. Doc. Ján Král (PrF Uko Bratislava) souhrnně zhodnotil vývoj Ústavy SR po vzniku SR v roce 1993, kontinuitu s ČSFR a tendence ústavní úpravy po roce 1993. Dopolední program ukončil dr. Miloš Řehůřek (Ústav SaP SAV Bratislava) analýzou vývoje veřejné správy SR z hlediska aproximace k standardu EU a postihl vztah státní správy a samosprávy v zemích EU a tendence ke spojování obcí do větších celků.

V odpoledním bloku nejprve vystoupil prof. Aleš Gerloch (PrF UK Praha) s úvahou o dvojí či snad trojí transformaci práva v souvislosti s integrací do EU a vlivu této integrace na právní jistotu subjektů práva. V navazujícím referátu mgr. Radovan Suchánek (PrF UK Praha) popsal dva české pokusy o evropskou novelu Ústavy ČR. Dr. Naděžda Šišková (PrF UP Olomouc) se pak podrobně zabývala chartou lidských práv jako součástí *acquis communautaire*, jehož převzetí je podmínkou pro vstup do EU. V dalším bloku nejprve dr. František Novák (Ústav SaP AV ČR Praha) charakterizoval právně-informatickou podporu legislativy z hlediska evropské perspektivy. Dr. Viliam Košút (MV SR) pak charakterizoval institucionální změny v policii nezbytné při vstupu do EU a změny funkce policie. V závěru odpoledního programu mgr. Tomasz Srogosz (WSP IA Čenstochová) charakterizoval

spolupráci států v oblasti rozšiřování svobody, jistoty a spravedlnosti z hlediska institutu státní suverenity.

Poslední jednací den zahájila dr. Katarína Zvacá (Ústav SaP SAV Bratislava) analýzou proměn konceptu státní suverenity v průběhu 20. století. Dr. Jan Pinz (PA Praha) přednesl referát na téma suverénní stát a eurointegrace *in visu theoriae iuris* přičemž ukázal, že někdy bývá recepce cizího práva chápána jako bezpráví. Mgr. Adrián Tokár (Ústav SaP SAV Bratislava) pak podrobně rozebral situaci rozšiřování EU po summitu v Nice. Poslední blok jednání konference zahájil dr. Vierošlav Júda (PrF UMB Banská Bystrica), který konkrétně ukázal dopad vstupu do EU na právní pořádek SR jako asociovaného státu. Dr. Ján Čipkár (PrF UPJŠ Košice) načrtl cíle a principy environmentálního práva EÚ jako součásti formování evropského právního prostoru. S posledním příspěvkem konference vystoupil dr. Peter Colotka (Ústav SaP SAV Bratislava), který vhodně shrnul základy a nejasnosti integračních procesů z pohledu euroskeptiků a eurooptimistů a následně pak uzavřel jako odborný garant konference jednání závěrečným slovem.

Celkové hodnocení konference vyznělo velmi pozitivně, a to jak z hlediska aktuálnosti tématu konference, tak zejména z hlediska vzájemné výměny názorů a stanovisek v diskusi po odeznění příspěvků a v konferenčních kuloárech. Obecně byla rovněž oceňována skutečnost, že se tímto způsobem daří udržovat vzájemnou informovanost a vědecké a pedagogické kontakty mezi stejně odborně zaměřenými pedagogickými a vědeckými pracovišti v České a Slovenské republice po rozdělení společného státu a dalšími pracovišti v sousedních zemích. Účast na konferenci byla bohužel poznamenána epidemií chřipky, která zabránila v účasti některým přihlášeným delegátům. Čtyřicet odeznených příspěvků bude publikováno v samostatném sborníku.